

4483 SAYILI MEMURLAR VE DİĞER KAMU GÖREVLİLERİNİN

YARGILANMASI HAKKINDA KANUN

İZİN VERMEYE YETKİLİ MERCİLER

- İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında **kaymakam**,
 - İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında **kaymakam**,
 - Köy ve mahalle muhtarları hakkında **ilçelerde kaymakam**,
 - İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında **vali**,
 - Bölge düzeyinde teşkilatlanan kuruluşlarda görev yapan memurlar hakkında **görev yaptıkları ilin valisi**,
 - Merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında **buldukları ilin valisi**,
 - Köy ve mahalle muhtarları hakkında **merkez ilçede vali**,
 - Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında **o kuruluşun en üst idari amiri**,
 - Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında **Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan**,
 - Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında **Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri**,
 - Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında **Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı**,
 - Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında **Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı**,
 - Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı hakkında **Cumhurbaşkanı**,
 - Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında **İçişleri Bakanı**,
- ✓ Yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.
 - ✓ Yetkili mercilerin saptanmasında, memur veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevi esas alınır.
 - ✓ Ast memur ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden istenir.

OLAYIN YETKİLİ MERCİE İLETİLMESİ, İŞLEME KONULMAYACAK İHBAR VE ŞİKAYETLER

Cumhuriyet başsavcılarını, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikâyetle bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.

Diğer makam ve memurlarla kamu görevlileri de, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini ihbar, şikâyet, bilgi, belge veya bulgulara dayanarak öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletirler.

ÖN İNCELEME

Cumhuriyet başsavcılıkları ile izin vermeye yetkili merciler ihbar ve şikâyetler konusunda daha önce sonuçlandırılmış bir ön inceleme olması halinde müracaatı işleme koymazlar. Ancak ihbar veya şikâyet eden kişilerin konu ile ilgili olarak daha önceki ön incelemenin neticesini etkileyecek yeni belge sunması halinde müracaatı işleme koyabilirler

- Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir.
- İnceleme yapacakların, izin vermeye yetkili mercinin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinden belirlenmesi esastır.

- İşin özelliğine göre bu merci, anılan incelemenin başka bir kamu kurum veya kuruluşunun elemanlarıyla yaptırılmasını da ilgili kuruluştan isteyebilir. Bu isteğin yerine getirilmesi, ilgili kuruluşun takdirine bağlıdır.

!!!! YARGI MENSUPLARI İLE YARGI KURULUŞLARINDA ÇALIŞANLAR VE ASKERLER, BAŞKA MERCİLERİN ÖN İNCELEMELERİNDE GÖREVLENDİRİLEMEZ. !!!!

- Ön inceleme ile görevlendirilen kişiler birden fazla ise içlerinden biri başkan olarak belirlenir.

ÖN İNCELEME YAPANLARIN YETKİSİ VE RAPOR

Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda **Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa** göre işlem yapabilirler; hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dâhilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar.

- ✓ Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa, farklı görüşler raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtilir. Yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir.
 - Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.

SÜRE

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun öğrenilmesinden itibaren ön inceleme dâhil en geç **30 gün** içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde **15 günü** geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.

- ✓ Yetkili merci, herhalde yukarıdaki fıkrada belirtilen süreler içinde memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar vermek zorundadır.

İTİRAZ

Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikâyetçiye bildirir.

- ✓ Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi;
- ✓ Soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikâyetçi,
- ✓ İzin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir.
- ✓ **İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren 10 gündür.**
 - İtiraza, Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç ve Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri için **Danıştay İkinci Dairesi,**
 - Diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu **bölge idare mahkemesi** bakar.
- ✓ İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç **3 ay** içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.

İŞTİRAK HALİNDE İŞLENEN SUÇLAR

Bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayan, memur olanla; ast memur, üst memurla aynı mahkemede yargılanır.

SORUŞTURMA İZİNİN GÖNDERİLECEĞİ MERCİ

Soruşturma izninin itiraz edilmeden veya itirazın reddi sonunda kesinleőmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine dosya, derhal yetkili ve görevli **Cumhuriyet başsavcılığına** gönderilir. İzin üzerine ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, **Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu** ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruőturmasını yürütür ve sonuçlandırır.

HAZIRLIK SORUŐTURMASINI YAPACAK MERCİLER

Hazırlık soruőturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli **Cumhuriyet Başsavcılığı** tarafından yapılır.

- Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler ile ilgili olarak yapılacak olan hazırlık soruőturması **Yargıtay Cumhuriyet Baősavcısı** veya Baősavcivekili,
 - ✓ Hazırlık soruőturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; **Yargıtayın ilgili ceza dairesine**,
- **Kaymakamlar** ile ilgili hazırlık soruőturması ise **il Cumhuriyet baősavcısı** veya baősavcivekili tarafından yapılır.
 - ✓ Hazırlık soruőturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda; **il asliye ceza mahkemesine**,
- Diğerleri için ise genel hükümlere göre yetkili ve görevli **sulh ceza hâkimine** başvurulur.

YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME

Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir.

- Ancak Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Bakan yardımcıları ve valiler için yetkili ve görevli mahkeme **Yargıtayın ilgili ceza dairesi**,
- Kaymakamlar için ise **il ağır ceza mahkemesidir**.

VEKİLLERİN DURUMU

Bu Kanunun uygulanmasında vekiller, asillerin tabi olduğu usule tabidir.

CUMHURİYET BAŐSAVCILIĐINCA RE'SEN DAVA AÇILACAK HALLER

Memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkındaki ihbar ve Őikayetlerin ihbar veya Őikayet edileni mağdur etmek amacıyla ve uydurma bir suç isnadı suretiyle yapıldığı hazırlık soruőturması sonucunda anlaşılır veya yargılama sonucunda sabit olursa haksız isnatta bulunanlar hakkında yetkili ve görevli Cumhuriyet baősavcılıđınca re'sen soruőturmaya geçilir.

K. ALTUNOK